

۱۵



خدای ما و خدای آنها



بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۵ (خدای ما و خدای آنان)

نویسنده:

صالح قنادی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۱۵ (خدای ما و خدای آنان)

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور:خدای ما و خدای آنها / گردآورنده معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر:مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

نویسنده : صالح قنادی

مشخصات ظاهری:۲۴ ص.

شابک:۹۷۸-۶۰۰-۲۹۹-۰۰۲-۰

وضعیت فهرست نویسی:فیپا

یادداشت:کتابنامه .

موضوع:خدا -- اثبات

موضوع:خدا -- اثبات -- مناظره ها

موضوع:الهیات

شناسه افزوده:موسسه انتشاراتی قدس رضوی

شناسه افزوده:آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

رده بندی کنگره:BP۲۱۷/۲/خ۴ ۱۳۹۱

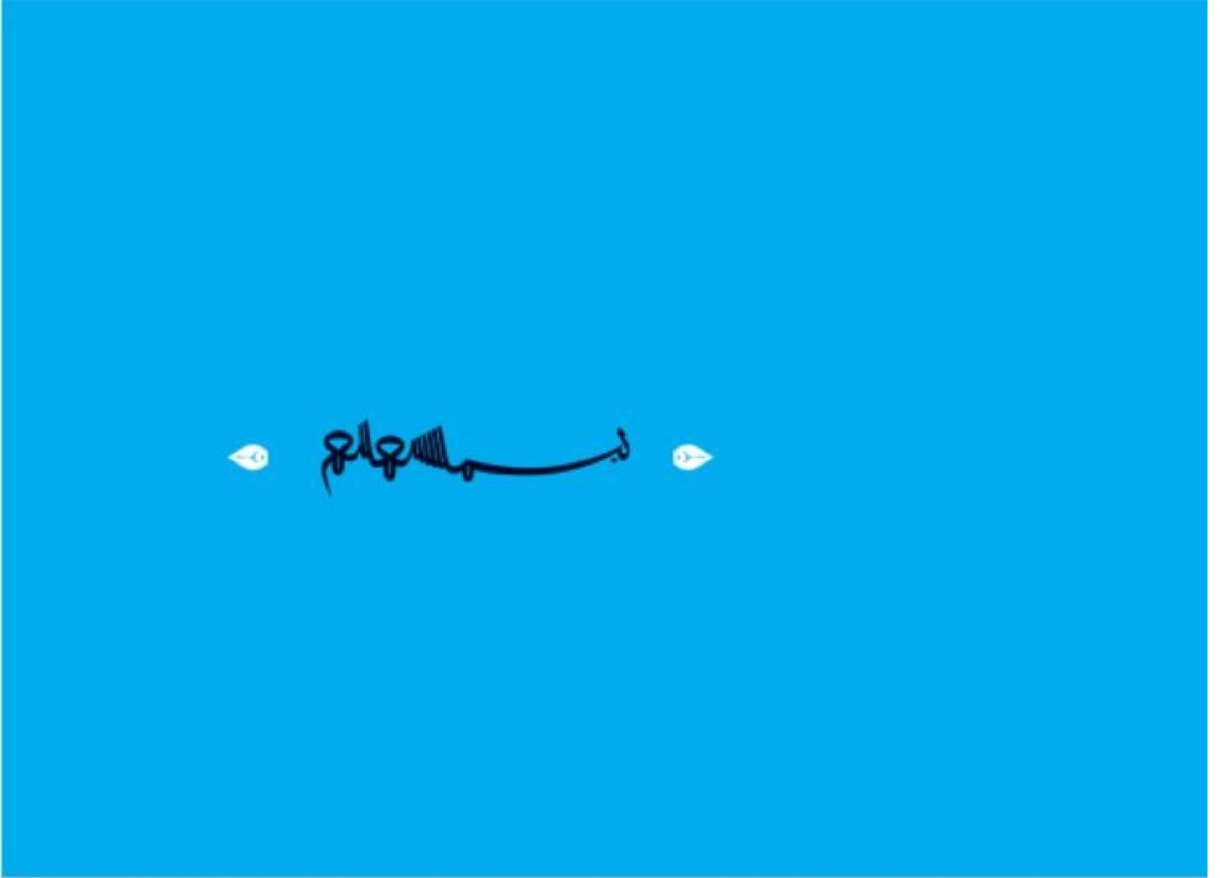
رده بندی دیویی:۲۹۷/۴۲

شماره کتابشناسی ملی:۲۸۸۲۰۵۷

ص:۱

اشاره

تصویر



ص:۲

تصویر


پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است..
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است..
و رهنما گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

تصویر



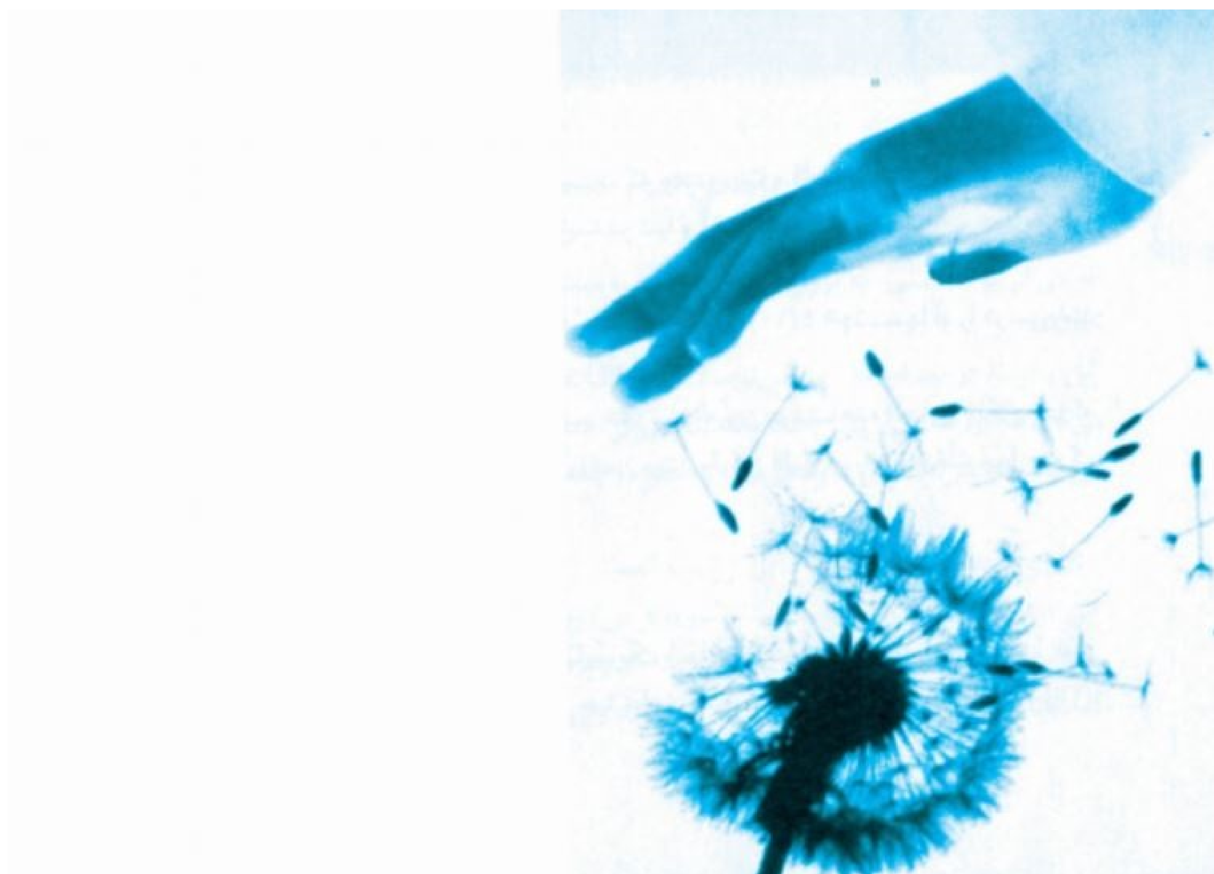
ص:۴۰

درآمد

توحیـد مرکز ثقـل هر دین و مـذهبی است و نخستین سـنگ محـک برای ارزیابی اسـتواری و درستیِ هر آیینی. برخی مـذاهب سـاختگی به جـای اینکه خـدا را در آینـهٔ معرفیِ خود او بشناسـند و عقـل و نقـل را به کـار گیرنـد تـا تصویری شایـان و بجا از پروردگار ترسـیم سازنـد، خـدایی دیگرگونه می آفریننـد! همین، برای رهاکردن مابقیِ عقایدشان کافی است. در ادامه، خدای معرفی شدهٔ وهابیان را به نظاره می نشینیم و سعی میکنیم پایین آمدن او را از عرش

باور کنیم و دستش را لمس کرده و دماغش را... . فقط مراقب باشید خنده را از لبان این پروردگار نزدایید!

تصویر



ص:۶

۱. خدا کجا نشسته؟!

چند سال پیش، با تعدادی از دانشجویان دانشگاه های صنعتی شریف و امیرکبیر و علامه، برای عمرهٔ دانشجویی مشرّف شده بودم. در روز زیارت دوره، کنار شهدای اُحد، گفت و گوی یکی دو نفر از بچه های دانشجو، با یکی از «آنان» برایم جالب بود. «او» بچه ها را از زیارت و نزدیک شدن به محل شهدای اُحد دور می کرد و میگفت: روح! روح! ما کو شی. (= برو، برو. اینجا چیزی نیست و خبری نیست.) توجهوا الی الله. (= توجه شما فقط به خدا باشد.)

یکی از بچه ها پرسید: «خدا کجاست؟» او گفت: «در آسمان ها.» اینجا بود که یکی او میگفت و یکی بچه ها می گفتند:

بچه ها گفتند: «یعنی خداوند در زمین نیست؟» او میگفت: «نه.» بچه ها گفتند: «مگر شما معتقد نیستید که خدا همه جا هست؟» او گفت: «نه، خدا فقط در آسمانهاست.» بچه ها دوباره پرسیدند: «یعنی خدا همه جا نیست؟» او گفت: «نه. مگر ممکن است همه جا باشد؟»

بچه ها گفتند: «یعنی چه که شما می گویی در آسمان هاست؟ یعنی او در آنجا نشسته است؟ در کجای آسمان نشسته است؟» آنجا بود که او هم تأملی کرد و به فکر فرو رفت. شخصی که پشت سر بقیه بود، از دور این آیه را خواند:)وَ هُوَ الَّذی فِی السَّماءِ إلهٌ وَ فِی الْأَرْضِ إلهٌ وَ هُوَ الْحَکیمُ الْعَلیمُ. (= و اوست که در آسمان خداست و در زمین خداست و او سنجیده کار و داناست.)(۱) با این سخن، «او» دیگر هیچ جوابی نداشت و شُرطه (نیروی نظامی) بچه ها را متفرق کرد.

واقعیت این است که خدایی که ما قبول داریم، متفاوت است با خدایی که آنان قبول دارند:

خدای ما مهربانترین و بخشنده ترین به تمام هستی است که به لبخند و نوازش نیاز ندارد. خدای ما نوری است که پیدایی آسمانها و زمین به اوست و تجلی او همه جا هست؛ بدون اینکه به جایی نیاز داشته باشد. خدای ما قدرتمند حاکم بر تمام نظام هستی

۱- زخرف ۸۴

است که به دست و پـا نیازی نـدارد. آری؛ خـدای ما آن نامحـدود بیکرانه است که فراگیرنـدهٔ همـهٔ ساحل هاست و در وهم و تصور هیچکس نمیگنجـد. دیدنِ او با چشم سـر ممکن نیست و فقط با چشم دل میتوان او را یافت. منظور ما از حضور خداوند در همه جا، همان تجلی علم و قـدرت و ارادهٔ اوست که در همه جا هسـت(۱). اما خدای آنان در آسـمانهاست و با چشم دیده میشود، میخندد، از عرش چهار انگشت بزرگتر است و...!

اینک به گفته ها و نوشته های چاپ شده و رایج میان آنان نگاهی گذرا می اندازیم و

۱- باید دانست که مقام اسما و صفات، از مقام ذات سرچشمه گرفته است. مقام ذات، آن مقام غیبالغیوب است که به هیچ حد و حدود و تصور و تعریفی نیاید.

تصویر



ص:۱۰

به موازات آن، به آیات نورانی قرآن و سخنان روشنایی بخش پیامبر و امامان اشاره میکنیم. داوریِ درستی و نادرستی گفته ها و نوشته ها را بر عهدهٔ شما عزیزان خواهیم گذاشت. باشد که با به خاطرسپاری اینگونه مطالب، هنگام رویارویی با آنان، خاطره هایی زیبا و شنیدنی از این سفر معنوی با خود به همراه آورید.

۲. خدای جسم دار

بنیانگذار فرقهٔ وهابیت، محمدبن عبدالوهاب است. او پیرو افکار ابن تیمیه بود. از مسائلی که ابن تیمیه به طور رسمی به نشر آن همت گماشت، جسمانیت خداوند و اثبات لوازم آن بود؛ همانند قرارگرفتن روی کرسی، خندیدن، راه رفتن و مانند اینها. ابن تیمیه میگوید: «نه در کتاب خدا و نه در سنّت رسول خدا و نه در گفتار یکی از گذشتگان امت اسلام

و پیشوایان امت، وجود ندارد که خدا جسم نیست و صفاتش جسمی و عرض نیست.»(۱) هیئت عالی اِفتای سعودی در پاسخ به سؤال از جسمانیت خداوند گفته است: «با توجه به اینکه تجسیم خداوند در نصوص، نه نفی شده است و نه اثبات، مسلمان هم نباید آنرا نفی کند یا اثبات؛ چون صفات خداوند توقیفی است.(۲)»

۳. خدای خندان

ابن تیمیه در کتاب عقیده الحمویه نوشته است: «خداوند میخندد و در قیامت، با خنده

۱- ولیس فی کتاب الله و لا سنه رسوله و لا قول احد من سلف الامه و ائمتها انه لیس بجسم و ان صفاته لیست اجساما و اعراضا. التاسیس فی رد اساس التقدیس ، ج۱، ص۱۰۱.

۲- نظر الی ان التجسیم لم یرد فی النصوص نفیه و لا اثباته فلا یجوز للمسلم نفیه و لا اثباته لان الصفات توقیفیه. فتاوی اللجنه الدائمه للبحوث العلمیه و الافتاء، ج۳، ص۲۲۷.

بر بندگان خود تجلی می کند.»(۱) بخاری نیز در کتاب صحیح، از ابوهریره، روایتی از پیامبر نقل میکند: «یکی از صحابه از میهمان پذیرایی کرد. وقتی نزد پیامبر آمد، حضرت فرمودند: خداوند به خاطر مهمانی، دیشب خندید.»(۲)

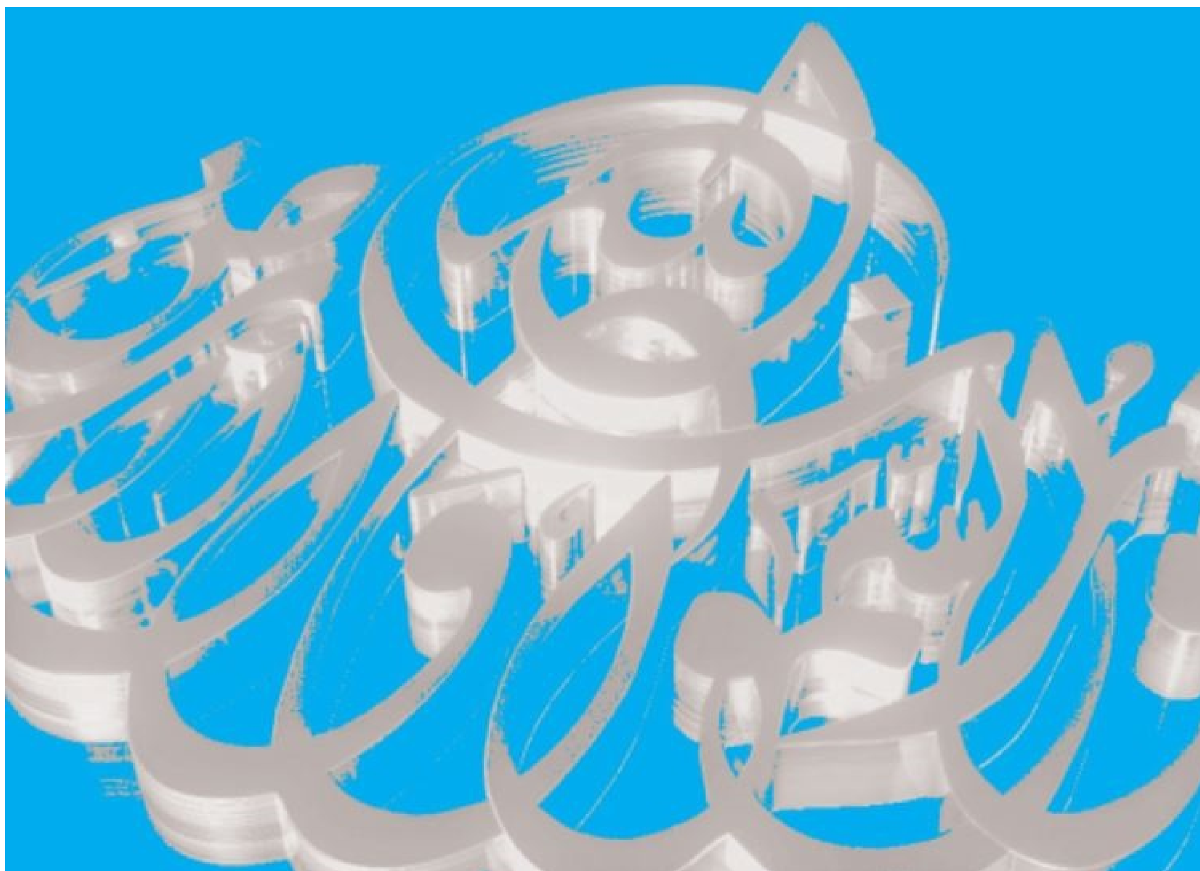
۴. خدای وهابیان از عرش به زیر می آید

ابن تیمیه میگوید: «هر شب خداوند به آسمان دنیا فرود می آید و میگوید: آیا کسی هست مرا بخواند و من اجابتش کنم و طالب مغفرتی هست که من او را ببخشم؟ و این کار را تا طلوع فجر انجام میدهد.» او میگوید: «کسیکه نزول خدا از عرش را منکر شود

۱- مجموعه الرسائل الکبری، رسالهٔ یازدهم، ص ۴۵۱

۲- ضحک الله اللیله. بخاری، صحیح، ج۴، ص۲۶۶؛ کتاب المناقب، باب مناقب الانصار؛ بخاری، صحیح، ج۳، ص ۲۱۰؛ کتاب الجهاد، باب وجوب النفیر؛ مسلِم، صحیح، ج۶، ص۴؛ کتاب الاماره، باب بیان الرجلین یقتل احدها الاخر.

تصویر



ص:۱۴

یا به تأویل بَرد، بدعت گذاشته و گمراه است.»(1) ابن بطوطه در سفرنامهٔ خود مینویسد: «در مسجد جامع دمشق دیدم ابن تیمیه بر فراز منبر میگفت: ان الله ینزل الی السماء الدنیا کنزولی هذا. (= همانا خداوند از آسمان به دنیا نزول میکند؛ همچنانکه من فرود می آیم.) سپس، از پله های منبر پایین آمد.»(2)

۵. با چشم، خدایشان را ببین

ابن تیمیه در کتاب منهاج السنه النبویه گفته است: «عموم منسوبین به اهل سنّت، بر اثبات رؤیت خداوند اتفاقِ نظر دارند و اجماع سلف بر این است که ذات اقدس را در آخرت،

۱- فمن انکر النزول او تاول فهو مبتدع ضال. مجموعه الرسائل الکبری، رسالهٔ یازدهم، ص۴۵۱.

۲- ابن بطوطه، رحله، ص۱۱۳

با چشم می توان دید؛ ولی در دنیا نمی توان.»(۱)

اما ازآنجاکه ویژگی هر چیزِ دیدنی آن است که محدودیت و فاصله داشته باشد و خداوند از اینگونه عوارض به دور است، در دنیا و آخرت رؤیت نمیشود. در قرآن مجید به طور آشکار میخوانیم: لاٰ تُدْرِکهُ الْأَبْصارُ وَ هُوَ یدْرِک الْأَبْصارَ وَ هُوَ اللَّطیفُ الْخَبیرُ. (= چشمها او را درنمی یابد و اوست که دیدگان را درمی یابد و او لطیف و آگاه است.)(۲) نیز، در نهج البلاغه میخوانیم: لَا تُدْرِکهُ الْعُیونُ بِمُشَاهَدَهِ الْعِیانِ وَ لَکنْ تُدْرِکهُ الْقُلُوبُ بِحَقَائِقِ الْإِیمَان. (= چشمها او را نمی بیند؛ ولی قلبها او را با حقیقت ایمان درک میکند.)(۳)

ص:۱۶

۱- مختصر منهاج السنه، ج۲، ص ۲۴۰.

۲- انعام ۱۰۳

۳- شیخ محمد عبده (به تحقیق)، نهج البلاغه، ج۲، بیروت، خطبهٔ ۱۷۹، ص۹۹.

۶. دست خدا

در قرآن مجید میخوانیم: إِنَّ الَّذینَ یبایعُونَک إِنَّما یبایعُونَ اللَّهَ یـدُ اللَّهِ فَوْقَ أَیدیهِمْ فَمَنْ نَکثَ فَإِنَّما ینْکثُ عَلی نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفی بِما عاهَدَ عَلَیهُ اللَّهَ فَسَیؤْتیهِ أَجْراً عَظیماً. (= درحقیقت، کسانیکه با تو بیعت میکنند، جز این نیست که با خدا بیعت میکنند. دست خدا بالای دستهای آنان است. پس هرکه پیمانشکنی کند، فقط به زیان خود پیمان میشکند و هرکه بر آنچه با خدا عهد بسته، وفادار بماند، بهزودی خدا پاداشی بزرگ به او می بخشد.)(۱) بدیهی است عبارت «دست خدا بالای دست آنان» به این معناست که بیعت با پیامبر، بیعتی الهی است. گویا دست خدا بالای دست آنان قرار گرفته و به عبارتی، قدرت و نصرت مافوق خداوند،

۱- فتح ۱۰

تصویر



ص:۱۸

یاری دهندهٔ مؤمنان است.(۱) درحالیکه آنان با کژاندیشی، برای خداوند دست فرض کرده اند.(۲) اگرچه وقتی از چگونگی دست برای خدا از آنان پرسیده میشود، می گویند: «مانند دست ما نیست؛ ولی بالاخره دست دارد.»

۷. سؤال پایانی

شاید این سؤال به ذهن برسد که چگونه آنان به جسمانیت خداوند معتقد شده اند؛ درصورتیکه چنین اعتقادی هیچگونه دفاع عقلی و منطقی ندارد؟

واقعیت این است که آنان، گروهی سطحی نگر و ظاهربیناند. ازاینرو، به «سلفی» مشهور هستند. اینان فقط به ظاهر کلمات اکتفا میکنند و از خردورزی و روح توحیدی به دورند.

۱- نک: تفسیر نمونه، ج۲۲، ص۴۴

۲- نک: ابن تیمیه، الرساله التدمریه، ص۹۰.

تعصب و قشری نگری آنان، به طور کامل، هنگام گفت وگو آشکار میشود؛ درحالیکه «توحید» حقیقتی است که با خردورزی پذیرفته میشود، با ایمان و باور قلبی عمق مییابد و زندگی را بر محور خداباوری شکل میدهد. چنین درکی از توحید با سطحی نگری و دوری از تعقل و تفکر سازگار نیست. متأسفانه، آنان با تمسک به ظاهر برخی آیات، خود را مدافع توحید و عمل کننده به آیات قرآن می دانند و میگویند خودِ قرآن گفته است: یدُ اللَّهِ فَوْقَ أَیدیهِمْ. پس خدا دست دارد! بدون اینکه عقل و منطق خود را به کار اندازند که خدا جسم نیست.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹